

Endast sextio

Åldern väcker alltid diskussioner och tankar. Besök ett daghem, en arbetsplats eller ett seniorhem – ett garanterat samtalsämne är hur någon framstår i relation till sin biologiska ålder. Eller vad som skedde före eller efter att man börjat skolan eller gått i pension. Allmänt taget medför tilltagande ålder att tidsperspektivet förkortas. Ju äldre man blir desto närmare kommer sekler och århundraden före ens egen födelse.

Ibland blir man påmind om sin kronologiska fartblindhet. För några år sedan besökte jag min forna arbetsplats Mannerheim-museet tillsammans med en grupp studenter. Och när jag konstaterade att Mannerheim var endast 50 år gammal när han återvände till Finland 1917 märkte jag hur ett par studentskor utbytte ironiska sidoblickar. Sade jag verkligen *endast* femtio år!?

Nuförtiden talar jag om människor som är endast sextio år gamla. Under det senaste året har jag medverkat i tre festskrifter som tillägnats bemärkta sextioåringar. Och trots att de förstås har varit värda sina festskrifter så känns det aningen märkligt att så unga människor skall begravas levande i litterära mausoleer. Okej, jag medger, här handlar det säkert om ren och skär avund ...

Samhällsvetarna har också fått upp ögonen för dessa sextioåringar. Ett färskt exempel på detta är antologin *Suuret ikäluokat* (2005), som har utgivits under ledning av sociologen Antti Karisto. Boken ger en mångsidig och intressant bild av de stora årskullar som föddes åren 1945–1949 och i dag närmar sig pensionsåldern. En stor del av Finlands värnpliktsarmé hemförlovades till julen 1944. Precis nio månader senare, närmare bestämt den 24 augusti 1945, välsignades vårt land med 495 barn vilket var mer än någonsin tidigare och eller senare.

En motsvarande *baby boom* upplevdes överallt i det av kriget härjade Europa, men i Finland var uppsvinget ovanligt tidigt, stort och kortvarigt. Redan i mitten av 1950-talet hade nativiteten i Finland sjunkit till den nivå som rådde före kriget. Exempelvis Österrike och Italien upplevde sina rekordår först i början av femtioåret och i Förenta staterna nåddes kulmen kring år 1960.

I detta avseende bildar Finlands stora årskullar verkligen en klart urskiljbar generation. De nådde vuxen ålder under andra hälften av 1960-talet just då det finländska samhället gick igenom sin mest intensiva strukturomvandling. Och eftersom många av dem snabbt intog synliga och sedermera också ledande positioner skulle deras värderingar och livsstil forma hela vårt samhälle fram till 2000-talet.

Men alla klarade sig inte lika bra. De som kom in läroverk och högsolor bildade småningom kärnan av landets högre tjänstemannakår, medan resten tvingades ut på en betydligt osäkrare arbetsmarknad. Många sökte sig över till Sverige och blev där för gott. När den ekonomiska krisen på nittioåret svepte över Finland drabbade detta uttryckligen de stora årskullarna, som i dag utgör en betydande del av landets långtidsarbetslösa befolkning.

Henrik Meinander, Hufvudstadsbladet (HBL) 5.4.2006